

Maa-ainesluvan vakuuden pidättäminen / Etäinen 3:33

Rakennus- ja ympäristölautakunta 10.12.2024 § 139
1077/11.01.00.05/2024

Valmistelija: ympäristötarkastaja Elsi Hietaranta

Taustaa

Parkanon rakennus- ja ympäristölautakunta on 7.11.2017 § 105 ja myöhemmin 2.3.2021 § 11 myöntänyt Parkanon Betoni Oy:lle maa-ainesluvan tilalle Etäinen RN:o 581-409-3-33. Viimeisin jatkolupa on myönnetty 10 000 m³:lle maa-aineksia neljäksi vuodeksi. Maa-ainesluvan mukainen ottamisalue on 6 ha. Lupa päättyy 2.3.2025. Jälkihoitotöiden vakuudeksi on edellytetty 10 000 euroa, joka on toimitettu ja voimassa 2.3.2026 saakka.

Notto-järjestelmän mukaan maa-ainesta ei ole otettu alueella nykyisen luvan voimassaoloaikana. Vuoden 2023 osalta ilmoitus on tekemättä.

Kartoittajan vuonna 2021 tekemien mittausten perusteella alueella ei ole juurikaan otettavia maa-aineksia. Ottotaso on osalla alueesta liian syvä, mikä edellyttää alueella olevien maa-ainekasojen tasaamista sallittuun ottokorkeuteen. Vain luoteiskulmassa ollaan sallituissa korkeuksissa, kun ei huomioida yksittäisiä maa-ainekasoja. Lisäksi maa-aineksia on otettu lupaehtojen vastaisesti naapurirajoja myöten eikä vaadittuja suojavyöhykkeitä ole jätetty. Eteläosat ottoalueesta ovat pääosin metsittyneet ja siellä on vähemmän maa-ainekasojen tasaamistarvetta.

Alueelle on 3.6.2024 haettu uutta maa-aineslupaa, jota luvanhaltijaa on 25.6.2024, 3.10.2024 ja 17.10.2024 pyydetty täydentämään pohjaveden tarkkailutiedoilla, poikkileikkauksilla sekä nykytilanteen mukaisella alku- ja lopputilannekartalla mittatietoineen. Lisäksi ottamismäärä tuli laskea uudelleen ajantasaisten tietojen pohjalta. Määräajat hakemuksen täydentämiseen ovat olleet 15.9.2024 ja 24.10.2024. Lupahakemusta ei ole voitu käsitellä, kun täydennyksiä ei ole toimitettu annettuihin määräaikoihin mennessä.

Vaihtoehtoisesti alue tuli saattaa maa-ainesluvan mukaiseen kuntoon 17.10.2024 mennessä, mikä tarkoitti aloitustarkastusta ja tarkastusmuistiossa (9.10.2023) yksilöityjä toimenpiteitä. Määräaikaistarkastuksella 17.10.2024 todettiin, että muistiossa esitettyjä toimenpiteitä ei ollut toteutettu. Koska aluetta ei oltu jälkihoidettu ja maisemoitu annettuun määräaikaan mennessä, tuli toimitettua jatkolupahakemusta täydentää 24.10.2024 mennessä.

Kuuleminen

Kun hakemusta ei ole täydennetty, luvan haltijalle varattiin mahdollisuus antaa asiassa kirjallinen vastine, joka tuli toimittaa 15.11.2024 mennessä. Kuulemiskirjeessä ilmoitettiin, että rakennus- ja ympäristölautakunta voi ryhtyä laiminlyöntien oikaisuun ja mahdollisiin pakkotoimiin, eikä vastineen antamatta jättäminen estä asian käsittelyä. Luvanhaltija ei ole toimittanut kirjallista vastinetta määräaikaan mennessä.

Tarkastukset

Ympäristötarkastaja on tarkastanut maa-aineslupa-alueen ympäristönsuojelun valvontaohjelman mukaisesti 9.10.2023 ja 17.10.2024.

Lainsäädäntö

Maa-ainesluvassa on edellytetty, että luvanhaltija asettaa maa-aineslain 12 §:ssä tarkoitetun vakuuden asianmukaisen maisemoinnin varmistamiseksi (lupamääräys 7). Parkanon Betoni Oy on toimittanut Parkanon kaupungille seuraavan vakuuden: 24.4.2021 päivätty Satapirkan osuuspankin omavelkainen pankkitakaus [REDACTED], jonka määrä on 10 000 € ja jonka voimassaoloaika päättyy 2.3.2026.

Lupamääräyksen 7 mukaan vakuuden tulee olla voimassa niin kauan, kunnes maa-ainesten otto on kokonaan suoritettu, kuitenkin vähintään vuoden lupapäätöksen voimassaolon jälkeen. Mikäli luvan ehtoja ei noudateta, Parkanon kaupungilla on oikeus teettää tarvittavat työt vakuuden turvin. Lupamääräyksen 6 mukaan lopputarkastus pidetään ennen lupa-ajan päättymistä, kun maa-ainesten otto on tehty loppuun ja jälkihoitotyöt suoritettu. Lupamääräyksen 21 mukaan ottamistoiminnan päättyessä tai luvan umpeutuessa luvan haltijan on pyydettävä valvontaviranomaiselta maa-ainesasetuksen 10 §:n mukaista loppukatselmusta. Luvalle toimitettu vakuus palautetaan luvan haltijalle, kunnes kaikki luvan tai sen määräysten edellyttämien toimenpiteiden toteutus on lopputarkastuksessa hyväksytty (MAL 12 § ja MAA 8 §).

Jälkihoidosta on määrätty alueelle myönnetyn maa-ainesluvan (7.11.2017 § 105 ja 2.3.2021 § 11) lupaehdoissa 16 ja 22. Viimeisin lupa on myönnetty maisemointia ja lopputöitä varten aikaisemman ottamissuunnitelman mukaisesti. Maa-aineslain 3 §:n mukaan ainesten ottaminen on järjestettävä niin, että ottamisen vahingollinen vaikutus luontoon ja maisemakuvaan jää mahdollisimman vähäiseksi. Asutukselle ja ympäristölle ei myöskään saa aiheutua kohtuullisin kustannuksin vältettävissä olevaa haittaa. Näihin vaatimuksiin kuuluu myös ottamisalueen asianmukainen jälkihoito. Ottamisalueen jälkihoito kuuluu maa-ainesten kestävään käyttöön ja sen tavoitteena on vähentää ottamistoiminnan haitallisia vaikutuksia ympäristöön, sopeuttaa ottamisalue ympäröivään luontoon ja maisemaan sekä edistää alueen turvallisuutta ja jälkikäyttöä.

Maa-aineslain 14 §:n mukaan, jos lain tai sen nojalla annettujen säännösten mukaisten velvollisuuksien täyttäminen laiminlyödään, valvontaviranomaisen on velvoitettava asianomainen noudattamaan säännöksiä, poistamaan tai muuttamaan tehdyn työn vaikutukset taikka palauttamaan vallinnut olotila ja täyttämään velvollisuutensa sakon uhalla tai sillä uhalla, että tekemättä jätetty suoritetaan laiminlyöjän kustannuksella.

Tarkastelu

Parkanon Betoni Oy:tä on 25.6.2024, 3.10.2024 ja 17.10.2024 kehoitettu täydentämään lupahakemusta tai vaihtoehtoisesti saattamaan alue maa-ainesluvan mukaiseen kuntoon ja maisemoimaan alue lupamääräysten edellyttämällä tavalla 17.10.2024 mennessä. Parkanon Betoni Oy:lle on 31.10.2024 lähetetty kuulemiskirje ja varattu tilaisuus tulla kuulluksi ennen hallintopakkomenettelyä ja vakuuden realisointia. Parkanon Betoni Oy ei ole toimittanut kirjallista vastinetta määräaikaan 15.11.2024 mennessä.

Asia on tullut vireille valvontaviranomaisen aloitteesta. Maisemoinnin laiminlyönti on todettu tarkastuksella 17.10.2024 eikä lupahakemusta ole täydennetty viimeisimpään määräaikaan 15.11.2024 mennessä. Koska kehotuksen mukaiset toimenpiteet on laiminlyöty eikä hyväksyttävää syytä

maisemoinnin tekemättä jättämiselle ole esitetty, Parkanon kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunnalla on oikeus teettää jälkihoitotoimenpiteet laiminlyöjän kustannuksella realisoimalla asetettu vakuus.

Alueen maa-ainesten ottoluvan voimassaoloaika on päättymässä maaliskuussa ja luvassa määrätty jälkihoito on tekemättä. Jälkihoitotoimenpiteitä ja maisemointia ei voi suorittaa talvella. Maa-aineslain mukaan, jos maa-ainesten ottamisessa laiminlyödään velvollisuuksien täyttäminen, valvontaviranomaisen on velvoitettava asianomainen noudattamaan säännöksiä ja täyttämään velvollisuutensa sakon uhalla tai uhalla, että tekemättä jätetty suoritetaan laiminlyöjän kustannuksella (MAL 14 §).

Esittelijä

Vs. ympäristötarkastaja Taru Luomajärvi

Päätösehdotus

Parkanon rakennus- ja ympäristölautakunta päättää määrätä maa-aineslain 14 §:n perusteella Parkanon Betoni Oy:tä suorittamaan maisemointityöt maa-ainesluvan mukaisesti. Maisemointi ja jälkihoitotoimenpiteet tulee tehdä hyväksytysti 31.5.2025 mennessä. Jälkihoitotöiden mahdollistamiseksi sulan maan aikaan, on määräaika myöhäistetty luvan päättymisestä kahdella kuukaudella. Päävelvoitteen tehosteeksi lautakunta asettaa uhkasakkolain 14 §:n mukaisesti uhan, että laiminlyönti teetetään laiminlyöjän kustannuksella. Mikäli määräyksen mukaiset toimenpiteet laiminlyödään ja päävelvoite jää tekemättä, laiminlyönti teetetään laiminlyöjän kustannuksella, johon käytetään Parkanon Betoni Oy:n asettamaa omavelkaista 10 000 euron takausta.

Tätä päätöstä on noudatettava maa-aineslain 21 §:n perusteella mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Päätöksen perustelut

Maa-aineslain 14 §:n perusteella korjataan lainvastainen tila. Toiminnanharjoittaja on rikkonut maa-ainesluvan ehtoja ja toistuvasti jättänyt noudattamatta annettuja kehotuksia lupahakemuksen täydentämisestä tai alueen saattamisesta maa-ainesluvan mukaiseen kuntoon. Lisäksi rajoille asti ulottuneesta maa-ainesten ottamisesta voi aiheutua vaaraa ja/tai haittaa naapurikiinteistöille. Valvontaviranomaisen on ryhdyttävä toimenpiteisiin huomattuaan lakia tai sen nojalla annettua päätöstä rikotun.

Parkanon Betoni Oy:tä on kuultu kehotusten laiminlyönnistä ja varattu tilaisuus selityksen antamiseen asiassa. Parkanon Betoni Oy ei ole jättänyt kirjallista vastinetta asiassa.

Sovelletut säädökset

Maa-aineslaki (555/1981) 1, 3, 6, 11, 12 ja 14 §
Valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta (926/2005)
Uhkasakkolaki (1113/1990) 10, 14 ja 15 §
Hallintolaki (434/2003) § 32–34

Maksut ja niiden määräytyminen

Päätöksenteosta peritään Parkanon kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunnan 25.8.2020 § 17 hyväksymän maa-ainestaksan (voimaantulo 1.1.2021) mukaisesti 450 euroa määräytyen seuraavasti:
- valvontaviranomaisen päätös velvoitteiden noudattamisesta (MAL 14 §),
150 € (taksan kohta 7.5)

- teettämisuhan asettamispäätös (MAL 14 §), 300 € (taksan kohta 7.7)

Päätöksestä tiedottaminen

Päätös toimitetaan luvan haltijalle saantitodistuksella.

Muutoksenhaku

Päätökseen voi hakea muutosta valittamalla siitä Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen kolmenkymmenen (30) päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista, tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta. Valitusosoitus liitteenä.

Päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti.